

ค้นหา

โดย หลวงปู่ขาว อนาลโย

วัดถ้ำก่องเพชร

ต.โนนทัน อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

มันเป็นก่อนใครก่อนมัน มีเจตนาพร้อม จึงว่า มโนปุพฺพงฺคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา ธรรมทั้งหลายมีใจถึงก่อน มีใจประเสริฐสุด ถึงแล้วด้วยใจ จะทำคุณงามความดีทุกอย่างก็สำเร็จแล้วด้วยใจ จะทำบาปก็สำเร็จด้วยใจ ผู้ที่มีใจโทษประทุษร้ายอยู่แล้ว มีโลภะ โทสะ โมหะ ประทุษร้ายอยู่แล้ว มนสา เจ ปทุฏฺฐน ใจอันถูกประทุษร้ายอยู่แล้ว ภาสติ วา กโรติ วา จะพูดก็ดี พูดก็มีคำหยาบช้า มีคำเสร้ายมอง มีบาป ความเดือดร้อน พูดดีก็เป็นทุกข์ จะทำดี โทษก็ข่มคอยุ่ นั่น มีแต่ตกต่ำอยู่ นั่น

ตโต นั ทุภฺขมฺเนาติ ทุภฺชํติดตามไปอยู่ จุกว วหโต ปทํ ฯ คนผู้โทษประทุษร้ายเอาแล้ว ใจไม่ดีแล้ว เพราะใจเอาอารมณ์ทั้งหลาย คืออารมณ์ที่ชอบใจ มาหมกเข้าที่ใจ อารมณ์ที่ไม่ชอบใจ ก็เอาหมกหมกไว้ที่ใจ ให้มันเผาใจ กัดกัด ลุ่มอยู่ทั้งกลางวันกลางคืน ยืนก็ไม่เป็นสุข เดินก็ไม่เป็นสุข นั่งก็ไม่สุข นอนก็ไม่สุข อันนี้แหละใจไม่ดี มีโทษประทุษร้ายอยู่แล้ว มีราคะ โทสะ โมหะ ความหลงอยู่แล้ว มันจะให้ความสุขอย่างใดละ เหมือนกันกับ โคนเงินภาระอันหนักไปอยู่ ทุกข์ตามไปอยู่ ส้อมตามันไปอยู่ แอกถูกอมนไปอยู่ ข่มคอมัน ไปอยู่จนบาดเจ็บ คอ โปน เอามันไปอยู่อย่างนั้น เลยไม่ต้องมีความสุขแล้ว

เราเอามาอบรมเดี๋ยวนี้ คือให้ออกจากเครื่องกังวล เครื่องปรุง เครื่องแต่งทั้งหลาย คือฆราวาสมันประกอบด้วยเครื่อง

กังวล ออกจากอารมณ์ ออกจากความแต่งความปรุงทั้งหลายทั้งปวง ได้ชั่วครั้งชั่วคราว เพื่อมาวัดในวันพระ มีสี่หนใน เดือนหนึ่ง ออกเพื่อเนกขัมมะ ความออก ออกจากสิ่งทั้งปวง ออกจากเครื่องกังวลทั้งหลาย เนกขัมมะต้องออกจากบาป จากความชั่วทางกายก็ดี ทางวาจาที่ดี ทางใจก็ดี เมื่อออกมาแล้ว ออกจากของคำของมีด ออกมาที่วิเวกแล้ว มันจึงสงบ สงัด มันจึงได้ความวิเวกของใจ สงบใจสบายใจ วันหนึ่ง คืนหนึ่ง อันนี้ชื่อว่าพักแรมของใจ ชั่วครั้งชั่วคราว

อาณิสต์การรักษาศูภโศภท่านพรตนาไว้ไม่มีที่สิ้นสุด ได้ชื่อว่าออกจากกองไฟ ไฟอะไรจะมาร้อนกว่าไฟ ธรรมดา ก็มีกามนั้นแหละ เป็นต้นเหตุ อันนี้ออกมาจากกาม พวกเราออกมาทำความสงบจิตใจชั่วครั้งชั่วคราว ได้ออกมาจากเครื่องกังวล คือได้กายวิเวก ภายไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียนยังด้วยกายวิเวก เมื่อมันได้กายวิเวกแล้ว มันจะเป็นเหตุให้เกิดจิตวิเวก จิตสงบสงัดจากอารมณ์ทั้งหลาย สงัดจากกามฉันทะ จากพยาบาท จากถีนะมิทธะ จากอุทัจจะกุภัจจะ ฯ สงัดจากวิจิกิจฉา ความสงสัยลังเล ไม่เชื่อใจ ไม่ตกลงใจ นี้ เมื่อได้กายวิเวก ก็เป็นเหตุให้เกิดจิตวิเวก เมื่อได้จิตวิเวกแล้ว จะเป็นเหตุให้เกิดอุปวิเวก อุปวิเวกก็คือ ความที่มีจิตแน่วแน่ลง ไปถึงอัปปนาสมาธิ อัปปนาสมาธิ แน่นแน่นแฟ้น เมื่ออุปวิเวกเกิดขึ้นแล้ว มันจะเกิดความรู้ขึ้น คือ ญาณทัสสนะ ญาณัง ความรู้ ทัสสนะ ความเห็น ญาณทัสสนะ ความรู้เห็นตามความเป็นจริงของอรรถภาพร่างกาย สังขารเป็นอย่างไร

เมื่อได้อุปวิเวกแล้ว มันจะเห็นสังขารร่างกายของตนเป็นของแตกของพังของทำลาย แล้วร่างกายของตนนี้เป็นภัย เป็นอสรพิษ เบียดเบียนตนทุกคำเช้า ทุกวันทุกคืนทุกปีทุกเดือน เป็นภัยใหญ่ แล้วร่างกายนี้มันเป็นโทษ อันนี้แหละ เรียกว่า นำความเห็น ทัสสนัง ครั้นรู้ว่าร่างกายเป็นอย่างนี้แล้ว เราเข้าใจว่าแก่นของเรา แต่มันเป็นอื่น มันไม่ไว้ทำเรา ลักหน้อย ไม่อยากให้มีมันแก่ มันเจ็บ มันก็ไม่ฟัง ถ้าเป็นของเรา มันต้องฟังเรา อันนี้มันบ่งชี้ จึงว่ามันเป็นอนัตตา แล้วเป็นอนิจจัง เป็นทุกขัง เราก็เอามันมากำหนดอย่างนี้แหละ

กำหนดพิจารณาร่างกายของตนให้มันเห็นตามความเป็นจริงไว้ ยถาภูต ญาณทัสสนิ นั้นแหละ เห็นว่าร่างกายเป็นของแปรปรวน เป็นของแตกดับ เป็นของสลายไป ชื่อว่าเห็นภัย เมื่อเห็นอย่างนี้แล้ว พระพุทธเจ้าว่า มันจะมีความเบื่อหน่าย ความกลัว เห็นมันเป็นอสรพิษ เป็นงูจงอางมาขบกัดอยู่ทุกวันทุกคืน มีแต่เจ็บแต่ปวด บໍมีความสบาย มันเจ็บมันปวด อยู่ ชื่อว่ามันเป็นทุกข์ ผู้มาพิจารณาเห็นร่างกายเป็นอย่างนี้แล้ว สัพเพสงขารา อนิจจาติ ยथा ปัญญาเย ปัสสูติ อถ นิพพิหนติ ทุกเข เอส มกุโค วิสุทฺธิยา ผู้มาพิจารณาเห็นร่างกายอย่างนี้ เห็นอรรถภาพของตนเป็นอย่างนี้ ย่อมมีความเบื่อหน่ายร่างกายอันนี้ ย่อมเป็นผู้หมดจด เป็นญาณความรู้อันหมดจดบริสุทธิ์ของผู้นั้น

สัพเพ สงขารา ทุกขาติ ยथा ปัญญาเย ปัสสูติ อถ นิพพิหนติ ทุกเข เมื่อเห็นด้วยปัญญาว่าสังขารร่างกายเป็นทุกข์ ย่อมเบื่อหน่าย อันนี้เป็นความเห็นอันบริสุทธิ์ของผู้นั้น สัพเพพรมมา อนตฺตาติ ยथा ปัญญาเย ปัสสูติ อถ นิพพิหนติ ทุกเข เมื่อผู้มาพิจารณาเห็นอรรถภาพทั้งหลาย คือสกันธกายของเราทุกรูปทุกนามมันเป็นอื่นแล้ว ไม่เป็นเราแล้ว ย่อมมีความเบื่อหน่ายในธรรมอันนี้ ก้อนธรรมอันนี้ สกันธกายอันนี้ เบื่อหน่ายในสังขารธรรม คือความปรุงแต่งอันนี้ เมื่อเบื่อหน่ายก็คลายกำหนด คือความยึดมั่นถือมั่นในขันธแน่ นี้แหละมันจึงวางภาระ ขันธ ๕ นี้เป็นการอันหนักที่ทับคอเราอยู่

คำว่าขันธ ๕ เป็นของรวบรวมสิ่งทั้งปวงเข้า เหมือนขันข้าว ขันหมาก ขันอันหยิ่งก็ตาม เอาของมาทับใส่มันแหละ อันหยิ่งก็ทับกวาดใส่เต็มขันนั้นแหละ มันก็หนักนั้นแหละ เป็นทุกข์อันหนักแหละ ภราหเว ปญฺจกฺขนฺธา ขันธ ๕ เป็นทุกข์เนื้อ ภราหาโร จ ปุคฺคโล ชีวิตคือขันธ ๕ นำไปเป็นทุกข์ ภราทานํ ทุกฺขํ โลเก ผู้ยึดถือขันธ ๕ แล้ว ไม่พิจารณาให้เห็นตามเป็นจริง ไม่เข้าใจว่าตัวตนแล้ว ก็เป็นทุกข์อยู่ในโลกนั้นแหละ ภรา นิภฺเขปนํ สุขํ ผู้ปล่อยวางขันธ ๕ นี้แล้ว ไม่ยึด ไม่ถือว่าเป็นตัวเป็นคนแล้ว ผู้นี้แหละเรียกว่าเป็นผู้วางภาระอันหนัก นิภฺจิกิ ปิตฺวา คุรุญฺการํ อนนฺยํ ภารํ อนาถิยํ ผู้

ปล่อยวางแล้ว ไม่ยึดเอาอื่นอีก ชั้นนี้ห้านี้ไม่ยึดเอาเป็นตัวเป็นตนแล้ว ได้ชื่อว่าเป็นผู้ขุดเสีย ขุดขึ้นเสียคือ ตัณหา ขุดขึ้นทิ้งราก

นิจฺฉาโคปรินิพฺพุโต จักว่าเป็นผู้เที่ยงแล้ว เทียบพระนิพพานแล้ว โกล้พระนิพพานแล้ว เขาถึงปากทางพระนิพพานแล้ว ครั้นเข้าไปหมกคนหมกตัวแล้ว ความรู้รวมแล้ว มันก็รู้ตัณหาว่าความดิ้นรนมันเผาอยู่ตลอดวันตลอดคืน เรียกว่าความดิ้นรน ตัณหาว่าความใคร่ ความใคร่ในอารมณ์ที่ชอบใจ มันเป็นตัวตณหา ครั้นดิ้นรนอยากได้แล้ว ก็อยากเป็น ที่นี้มันเป็นตัวตณหาขึ้น อยากเป็นคืออยากเป็นอินทร์ พรหม เป็นจักรพรรดิ เป็นเศรษฐี กหบดี อยากเป็นเพราะตัณหา

มีตัณหา ๓ ความใคร่เรียกว่ากามตัณหา ความดิ้นรนอยากได้เป็นภวตัณหา วิภวตัณหาคือความไม่อยากเป็น ไม่อยากมี เหมือนผมหยอก ฟันหัก ร่างกายหคเหี่ยว ตามืดตามัว ความแก่ ไม่อยากเป็น อารมณ์ที่ไม่ชอบก็ไม่อยากพบ ไม่อยากเห็น ไม่อยากเป็น นี้เรียกว่าวิภวตัณหา มีความขัดเคือง ตัณหาที่เป็นเหตุให้จิตใจเกิดทุกข์ เพราะเหตุนี้พระพุทธรเจ้าจึงให้พิจารณาให้เห็นทุกข์เสียก่อน อันใดเป็นทุกข์ อตฺถาพร่ากายหมดทั้งก่อนนี้เป็นทุกข์ ทุกข์มาจากความเกิด

ครั้นเกิดมาเป็นก่อน เป็นสภนรกกายแล้ว ก็เป็นกองทุกข์ เป็นกองไฟ นี้แหละให้พิจารณาให้มันเห็นทุกข์ ทุกข์ พระพุทธรเจ้าให้กำหนดรู้ ให้เห็นตามความเป็นจริงของสภาวะ ชาติ ความเกิดก็เรียกว่า ตัวธรรมดา ให้รู้เท่าตัวธรรมดา เสีย ตัวธรรมดา มันเกิดอยู่ธรรมดาแน่นแหละ มันมีเกิดอยู่เป็นธรรมดาในโลก มันมีอยู่อย่างนี้แหละ ให้รู้เท่าธรรมดา เสีย ธรรมดา มันเป็นที่เรานึก อยู่ดีๆ ละ นึกจะทุกข์ มันก็ทุกข์ ทุกข์มันมาจากไหน ต้องสาวหาเหตุ ทุกข์มันมาจากเหตุ ธรรมทั้งหลายไหลมาแต่เหตุ เหตุคือความอยาก ความดิ้นรน ความใคร่ ความชอบใจ แล้วความอยากเป็นอยากมี ความไม่อยากเป็น ไม่อยากมี มันมาจากนี้

ครั้นรู้ว่ามันมาจากนี้ แม้นทุกข์จะเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นเพราะความอยากเป็นอยากมี อยากเป็นภพ เป็นชาติอยู่ มันมาจากนี้ แต่ว่าให้ปล่อยวางเสีย ตัณหาปล่อยวางเสีย สำรอกขึ้นเสีย ปลงเสีย อย่าอาศัยในความอยากเป็นอยากมี ความใคร่ ความชอบใจในอารมณ์ก็ดี ความไม่ชอบใจไม่พอใจก็ดี ให้ปล่อยให้วางเสีย ทำเสียจนปล่อยทุกข์ได้ทั้ง ๕ แล้ว เป็นเค้าเป็นมูล ปล่อยวางตัณหาความอยาก ความทะเยอทะยานนี้ได้แล้ว ได้ชื่อว่าปล่อยตัณหาเสียก็ได้ ตณฺหา อเสสฺวิราคานิ โรโร จาโค ปฏินิสฺสสุโกมุติ อนาลโย มุติ ว่า หลุดพ้นจากตัณหา อเสสฺวิราคานิโรโร ไม่ได้มีความอาศัยอารมณ์ ความยินดี ความชอบใจ ความไม่ชอบใจ ไม่มีเศษ ไม่มีอะไรมาติดอยู่ในใจ ใจผุดผ่อง ใจเบิกบาน ใจผ่องใส ใจนั้นแหละเรียกว่าพุทฺโธ ตื่นแล้ว ตื่นแล้วจากตัณหา รู้แล้ว พุทฺโธ พุทฺธะ ว่ารู้ รู้หน้าตาของตัณหาแล้ว